f 4,50

de Lotusvijver

Vierde jaargang nummer 2 *Kikkerbad voor Bodhisattva's* zomer 1998

Orgaandonatie;
De grote zaak van leven en dood

Noorder Poort,
zenklooster in Drente

Orgaandonatie, de grote zaak van leven en dood

MICHEL OLTHETEN

De afgelopen maanden heeft iedereen een brief ontvangen van het Ministerie van Volksgezondheid. Of we onze organen willen afstaan na onze dood. Er is een hoop over te doen geweest en er is veel, heel veel over geschreven en gesproken. Ieder blad, iedere instantie had er wel een mening over. Alles wat er over gezegd en geschreven kon worden is gezegd en geschreven. Alle grote religieuze en humanitaire stromen en alle New Age groepen hadden wel iets te melden. En ieder van ons heeft zich af moeten vragen : "Wat kies ik, hoe sta ik hier tegenover, wat vind ik hiervan, wat voel ik hierbij?" Voor mij was het een goed moment om mijn vroegere keuze nog eens te bekijken. Ik loop al sinds 1984 met een donorcodicil op zak. Intussen veertien jaar ouder en boeddhist geworden, wat komt er nu op?

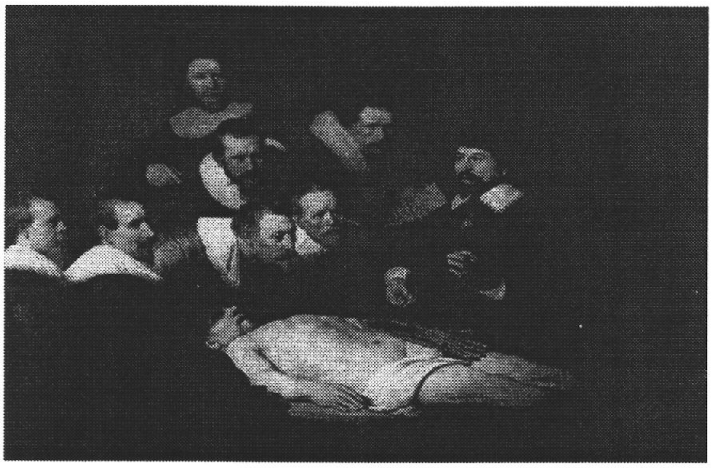

De artikelen die ik heb gelezen, de radio- en TV-programma's; ze leken in hoofdzaak te gaan over drie dingen waarvan ik voel dat het inderdaad hoofdzaken zijn.

- De gebrekkige voorlichting van de overheid die zich vooral richtte op voordelen en technische zaken;
- De gevolgen voor de donor en de ontvanger;
- De "vergeten" groep van de nabestaanden van donoren.

Voorlichting

Het eerste punt is misschien belangrijker dan het lijkt. Natuurlijk had iedereen gelijk. De voorlichting was belachelijk. De overheid wilde ons alleen maar iets vertellen over de meest voor de hand liggende technische kanten van de zaak. "Ja, we hebben strikte regels voor donatie. Nee, we wachten echt tot u hersendood bent. Inderdaad, we hebben uw organen en weefsels hard nodig." Het leek wel of de overheid een beetje een blinde vlek had voor de vele vragen die rond donorschap gesteld kunnen worden. Wat me achteraf verbaast is dat die vragen nu pas aan de orde komen. De hele samenleving reageert op een actie van het ministerie die voortvloeit uit de wet op de orgaandonatie. Die wet is destijds redelijk geruisloos door de Tweede Kamer aangenomen. Ook de aandacht vanuit de media tijdens de politieke debatten was tamelijk onderkoeld. Pas toen de wet werd uitgevoerd begon de maatschappelijke discussie. Besluit genomen, discussie geopend.

Waarom is de afstand tussen politiek en samenleving zo groot? Ligt dat aan de politiek? Of ligt dat ook aan mij? Ben ik voldoende betrokken bij de manier waarop besluiten genomen worden in de politiek? Is bewust-zijn in het hier en nu niet meer, breder, dan bewust ademen op mijn kussen, bewust de aardappelen schillen? Is dat bewust-zijn niet ook een bewustzijn van maatschappelijk engagement? Ik weet het niet.

Karma van de donor

Veel van wat er geschreven en gezegd is over het karma van de donor heeft volgens mij te maken met ideeën over reïncarnatie. En veel ideeën over reïncarnatie hebben volgens mij te maken met doodsangst. De wedergeboorte van de geest, is dat niet de ultieme poging om de dood te verslaan? Ik (het ik, mijn ik) moge sterven maar mijn ziel (mijn geest, mijn "echte" ik?) komt terug. Reïncarneert de geest en zo ja, heeft die dan last van een orgaandonatie? Weet ik ook niet. Ik heb geen herinnering aan een vorig leven, ik kan er niets over zeggen. Ik kan hier

er niets over zeggen. Ik kan hier wel anderen aan het woord laten.
In het Tibetaans boeddhisme wordt uitgegaan van reïncarnatie en *Het Tibetaanse Boek van Leven en Sterven* (Sogyal Rinpoche, uitgeverij Servire) bevat een heel uitgebreide beschrijving van de staten waardoor de geest gaat na de dood, door wedergeboorte naar nieuw leven. Deze Bardo´s, bestaan ze? Verstoren we ze niet als organen worden weggenomen, zelfs als het hart nog klopt? Het boek bevat een heel duidelijk antwoord op die vraag. Sogyal Rinpoche laat in die passage (blz. 364) zijn eigen leraren aan het woord.
Dilgo Khyentse Rinpoche bijvoorbeeld zei: "Indien vast staat dat de persoon binnen enkele ogenblikken zal sterven en hij de wens heeft uitgesproken zijn organen ter beschikking te stellen en zijn geest is vervuld van mededogen, kan het geen kwaad dat zijn organen worden verwijderd, zelfs voordat het hart ophoudt te kloppen". Ook de andere leraren laten zich op dezelfde wijze uit.
Het antwoord is voor mij zo relevant, juist omdat het uitgaat van een heel directe reïncarnatie. Geloof in de Bardo's staat het kernbeginsel dus niet in de weg. Het kernbeginsel van mededogen. Ook in een briljant artikel in *Tricycle* over orgaandonatie[1] kwamen een aantal leraren tot dezelfde conclusie. Sommige Tibetaanse leraren die in het artikel aan het woord komen stellen daarbij overigens dat het beter is te wachten tot het hart ophoudt met kloppen, tenzij de donor bedreven is in meditatietechnieken en een hoge mate van bewustzijn heeft bereikt. Maar zelfs als reïncarnatie zo in zijn werk zou gaan, en zelfs als een donatie dan zou leiden tot een "moeilijker" reïncarnatie, dan nog kan ik me daaraan niet onttrekken. Waarom zou ik niet alles aanvaarden, wat er ook van komen zou, als een mens langer en beter kan leven met mijn hart, mijn nieren, mijn lever? Heb ik niet een gelofte afgelegd? Hoe talloos de levende wezens ook zijn, ik beloof ze allen te bevrijden.

In veel artikelen kwam ter sprake dat orgaandonatie ook een ingreep is in het karma van de ontvanger. Een waarheid als een koe. Helpt een orgaan donatie iemand echt? Zou het misschien niet beter zijn voor de ontvanger om het leven los te laten als er zonder een orgaandonatie eigenlijk geen leven meer mogelijk is? Ik heb geprobeerd me voor te stellen hoe het zou zijn als ik zelf een orgaan nodig zou hebben om te kunnen blijven leven. De pijn, de onzekerheid, de soms jarenlange risico's voor afstotingsreacties met het bijbehorend medicijngebruik. Ik kon het me gewoon niet voorstellen, mijn bevattingsvermogen schoot te kort. Maar op een avond stond ik aan het bedje van mijn dochtertje, na een lange en hectische redactievergadering waarin we onder andere heftig hadden gedebatteerd over orgaandonatie. Toen wist ik opeens dat als mijn dochtertje ziek zou zijn, verder zou willen leven maar daarvoor een donororgaan nodig zou hebben, ik oneindige dankbaarheid zou voelen voor een anonieme donor die na zijn of haar dood, en in aanvaarding van alle gevolgen, een orgaan zou willen afstaan. Toen wist ik ook dat deze vraag veilig gelegd kan worden in het hart van de ontvanger. Als er mensen zijn die willen leven, maar dat alleen kunnen met behulp van een transplantatie, en die alles wat het gevolg is van die wens, al het karma dat daarbij hoort, willen en zullen dragen, wie ben ik dan om me af te vragen of dat beter is of niet?
Opeens, staand aan haar bedje, leek het zo helder, zo vanzelfsprekend. Ik stapte met een licht hart in mijn eigen bed. Mededogen, dat was de sleutel. Zo simpel.
Zo simpel was het niet.
Bij het invullen van het formulier was de keuze voor mij vanzelfsprekend. Zo vanzelfsprekend dat ik het meteen invulde en in de enveloppe deed. Klaar. Tot Helen zei dat ze het wel heel moeilijk zou vinden afscheid te moeten nemen van een lichaam dat dan wel hersendood zou zijn, maar toch warm, met een kloppend hart, ademhalend, dood, maar ook levend. Hoe zou mijn dochtertje dat ondergaan? Wat moet ik vanuit mededogen naar alle levende wezens (en dus ook naar Helen en de kinderen) met deze keuze? Helen heeft moeite met orgaandonatie, en wordt als nabestaande geconfronteerd met de gevolgen van mijn keuze. Gevolgen die voor haar en de kinderen wel eens ingrijpender zouden kunnen zijn dan voor mijn dan dode lichaam. De vergeten nabestaande. Wie heeft meer recht op mijn mededogen? Wat moet ik doen? Moet ik de keuze na mijn dood aan Helen laten? Moet ik aan haar de vraag achterlaten die ik zelf niet kan beantwoorden?

Een paar dagen geleden viel het codicil in de bus.
Ik draag het bij me.
Ik weet het niet. ❀

---

[1] *"Opportunity or Obstacle, Buddhist Views on Organ Donation.* Auteur: Karma Lekshe Tsomo. Artikel in *TriCycle*, zomer 1993.

Noorder Poort, Dharma Poort

zenklooster in Drente

DIRK HORAI BEEMSTER

Acht december is de dag waarop de geboorte van Boeddha wordt gevierd. De geboorte van Boeddha was tevens zijn verlichting. Overal op de wereld waar boeddhisten zijn, wordt deze dag gevierd. Zenboeddhisten gooien er nog een schepje bovenop en houden een Rohatsu-sesshin. Zo ook in de Noorder Poort, het Internationale Zen Centrum in het Drentse Wapserveen. De dagelijkse leiding daar is in handen van Udaka Kanromon, een leerlinge van de Duits-Amerikaanse lerares Prabhasha Roshi.

De donkere nacht

's Middags om 17:18 uur ben ik de enige die uitstapt op het verlaten en duistere station van Steenwijk. Een pesterig regentje spettert omlaag. Voor het station staat een goudkleurig voertuig. Ik stap in, op weg naar de Noorder Poort. Na enkele kilometers slaat de zwijgzame chauffeur van de hoofdweg af en we komen op een smal weggetje. Geen lantaarnpalen, geen huizen. Na enige tijd zelfs nergens een lichtje te bespeuren. Ik rijd een zwart gat in. Dan zie ik in de verte een lichtje. Even later arriveer ik bij de boerderij, waarin het centrum is gevestigd. Gelukkig knappert er een gezellig openhaardvuur. Mijn angst wordt er door getemperd.

Rohatsu-sesshin

Udaka vertelt: "Rohatsu is een zeer intensieve training. We staan elke morgen om 3:20 uur op, en we gaan door tot 10:45 uur. Als je slaperig wordt, verzet je daar dan niet tegen. Tussen 12:00 uur en 12:30 uur is er ook gelegenheid om te rusten. Ga uitgestrekt op je rug liggen, dan word je daarna fitter wakker. Om in te slapen, volg je dezelfde procedure als bij het mediteren. We zitten vier maal per dag en elke periode bestaat uit vier maal 30 minuten zazen. De twee laatste zittingen van 21:45 uur tot 22:45 uur zijn niet verplicht. Twee keer per dag houd ik interviews, 's middags en 's avonds. We eten in oryoki, de originele Japanse stijl. Elke dag maken we een wandeling van vijf kwartier. Omdat we allemaal veel ervaring met zazen hebben, hoef ik jullie niet te vertellen dat we stilte in acht nemen." Nadat ze de tekst in het Engels heeft uitgesproken, herhaalt ze het in het Duits. Ook de Dharmavoordrachten worden in twee talen gehouden.

Hoe het verder ging

Na twee dagen ben ik aan het vroege opstaan gewend. Het is waar: als je door overweldigende slaapneigingen wordt overvallen, geef je daar gewoon aan toe. De eerste keer verzette ik me nog even, maar daarvan werd het slaperig gevoel alleen maar groter. Als ik eraan toegeef, val ik een fractie van een seconde in slaap. Meteen daarna ben ik weer 'helemaal' wakker. Da's wel een gekke gewaarwording! Het is inderdaad muisstil gedurende de sesshin en dat komt vooral de concentratie ten goede. In Noorder Poort wordt het zogenoemde Rinzai-zen beoefend. Koanstudie staat er hoog in het vaandel. Gestimuleerd door Udaka bijt ik me ook verwoed vast op de koan. Ik kauw erop, ik maal, ik word er door vermorzeld, ik laat me erop wegvoeren naar de zevende hemel, ik huil van verdriet omdat ik me in alle opzichten voel falen, ik word woedend omdat het antwoord op de koan uitblijft, ik word verscheurd door twijfel. Maar elke keer ga ik weer zitten om diep m'n aandacht te bundelen. En omdat alle dertig deelnemers zich stukbijten op hun koan is de mate van concentratie diep. We ondersteunen elkaar geweldig, dat maakt het een stuk draaglijker.

Eindeloos zeuren

Wie heeft er in dit no-nonsense tijdperk nog behoefte aan intens persoonlijke ontboezemingen over de grote worstelingen die een zenbeoefenaar tijdens een sesshin meemaakt? Zijn er nog mensen die geïnteresseerd zijn in mijn ontroering bij het zien van de volle maan, 's ochtends vroeg boven de desolate Drentse veenkoloniën? En wat scheelt het mensen dat ik in stil lachen uitbarstte toen we 'brune boon'n' in onze eetkommetjes kregen, en ik het -net als Bartje- verdomde om te bidden voor het eten?

Glorieuze toekomst

Noorder Poort is een unieke plek in Nederland, exclusief voor de zenbeoefening. Nu bewoond door drie monniken, Udaka, Kisen en Hosan. Maar in de toekomst zal deze groep zich uitbreiden. Ik zie een glorieuze toekomst voor de Noorder Poort, een ware Dharmapoort voor zenbeoefenaars in Europa. ❀

ZEEP BELLEN

Workshop met Tenkei Sensei

GERARD VOS

Woorden op papier. Even onverwacht als altijd begint de ogenschijnlijk opgedroogde bron weer te stromen. Na maanden een writersblock te hebben gehad, neem ik eindelijk weer plaats achter mijn computer. Ik laat me onbevangen meevoeren, lig op een imaginair vlot drijvend op een rivier van woorden. Het is niet genoeg om alleen maar te drijven. Ik moet nu en dan bijsturen of mijn koers verleggen als de rivier het vraagt. In ieder geval moet ik vol overgave mijn handen uit de mouwen steken wil ik niet vast blijven zitten in het riet. Het doet me denken aan mijn eerste zen-meditatie workshop afgelopen 24 mei. Drie woorden die in mijn hoofd blijven steken na deze dag: bewustzijn, overgave en realisatie.

Hoe vertrouwd klonken de woorden van Sensei Coppens in de aula van de Vrije School Wonnebald. Zijn voordrachten sprankelend en zuiver als het lied van de merel in de zilverberk op het schoolplein. Stemmingen wisselen elkaar af op deze dag; het ene moment tomeloze positiviteit, vervolgens grote nadenkendheid. Ook het gevoel dat de twijfel - die ik voel over het ingeslagen pad - aan zal blijven houden, misschien zelfs alleen maar groter zal worden. Verder de wetenschap dat het er niet toe doet. Dat niets er toe doet, dat het nu er toe doet, dat Mu er toe doet. Hoe meer ik weet hoe minder ik snap. Sommige zaken zijn simpelweg niet in woorden te vangen.

Ook al klinkt het allemaal wat zwaar, toch is deze dag vol enthousiasme en vervuld van de wil om daadwerkelijk aan de slag te gaan. Aan het einde van de dag zie ik in de vrolijk glinsterende ogen van het meisje buiten waar het eigenlijk om draait. Ze blaast vol vuur een reeks zeepbellen de wereld in, die even later uit elkaar spatten tot er niets overblijft dan de drie woorden: bewustzijn, overgave en realisatie. Een boeddhalach verschijnt op mijn gezicht en het voelt alsof ik een beetje thuis ben gekomen. ❀

In deze windstilte
drijf ik roerloos
Boeddha op een lotusblad

Onder het uitspansel
zit ik zwijgzaam
zwijgend met mijn woordenschat

In deze windstilte
drijf ik roerloos
Boeddha op een lotusblad

Dirk in Verenigde Staten II

Drie maanden zitten in Amerika

DIRK HORAI BEEMSTER

Na drie maanden intensieve studie van het Zenboeddhisme in Salt Lake City ben ik terug bij mijn dierbaren. Het was een hele zit. Ik heb het evenwel gered, ondanks momenten waarin ik wanhopig weg wilde vluchten.

De Franse schrijver en 'filosoof' Cioran zegt: "De ledige, in meditatie doorgebrachte uren zijn in werkelijk de enige welgevulde uren. Wij zouden ons er nooit voor moeten schamen onze tijd in ledigheid door te brengen. Die ledigheid is maar schijn, want in feite ben je druk bezig. Mediteren is een superieure vorm van tijdpassering, waarvan het geheim verloren is gegaan."

Ik heb tijdens het intensieve zitten een aantal problemen rond mijn gram kunnen bestuderen. Ik kwam daarbij midden in een hel van agressie te zitten. Wat heb ik geleden.

Nu ik terug ben in de polders bemerk ik dichter bij de eerste impuls van boosheid te zijn gekomen. Ik voel die eerste impuls sneller, met als gevolg niet dat de kwaadheid verdwijnt, maar dat het beter in de hand is te houden. Meestal is het zo dat je door woede wordt meegesleept. Maar door het aandachtig te ondergaan op het zitkussentje zijn agressieve neigingen 'betere buren' geworden. Het is iets waar ik niet meer zo bang voor ben. Het klinkt misschien gek als ik zeg dat ik vriendschap met mijn kwaadheid heb gesloten. Het is een duivels pact, maar het garandeert in zekere mate vrede. Nu is het weliswaar zo dat ik het niet al slaande en schreeuwende heb kunnen uiten. Het gebeurde allemaal als ik stil en onbeweeglijk mediteerde. In Salt Lake City zat ik als een vulkaan, die niet tot uitbarsten kwam. En dat is maar goed ook. In therapieland neigt men ernaar om de gebruikers hun boosheid te laten uiten. Het is waarschijnlijk dat daarbij een zeker plezier ontwikkeld wordt. Met sexuele begeerte gaat het ongeveer zo. Je kunt je duizend maal bevredigen, maar de begeerte, met al haar ellende, blijft. Een veel betere methode om agressie (en sexuele begeerte) te lijf te gaan is volgens mij het interne beleven ervan. Ga naar de bron, ook al weet je niet waar die bron zich bevindt, ook al weet je dat je er nooit bij zult komen. Het zit te diep in onze genen. Het is oer.

> Met de moed der wanhoop was ik de weg van de krijger ingeslagen

Het begon eigenlijk met een oppervlakkige keuze. Ik wilde niet meer weglopen voor die drift. Toen mijn gramstorigheid zijn climax leek te bereiken, raadde mijn leraar mij aan wat ontspanning en afleiding te zoeken. Dat weigerde ik. Ik wilde de toorn diepgaand doorgronden en beleven. Dat was een logisch gevolg van mijn besluit om drie maanden weg te gaan. Ik was gekomen om mezelf te bestuderen. In eerste instantie beperkte ik mij daarbij tot de buitenkant der dingen; ik wist nog niet wat me zou overkomen. Maar toen ik me stil gezeten op mijn kussentje werkelijk ging verdiepen, kon ik niet meer kiezen en beslissen. Ik werd door de gevoelens verzwolgen. Ook mijn pogingen om te vluchten mislukten daarom. Die waren gebaseerd op een terugverlangen naar oppervlakkigheid.

Met de moed der wanhoop was ik de weg van de krijger ingeslagen.

Zo heb ik mezelf steeds beter leren kennen en ondanks alle ellende die ik tegenkwam (ik was zelfs in staat tot felle haat en moordlust), verachtte ik mezelf niet volkomen. Dat komt omdat je op een gegeven ogenblik gewoon niet meer kunt; dan moet je ontspannen en uitrusten. Na verloop van tijd mis je de energie om je aan dergelijke extreme gevoelens over te geven. Het gaat dus *vanzelf* over. En na een tijdje komt het ook vanzelf weer terug; dat is het tragikomische. Van mediteren word je niet bepaald een heilige. Als ik terugdenk aan het zootje in de USA!

Het leven van alle dag eist zijn aandacht en onverbiddelijk verstrijkt de tijd. We troosten onszelf met weemoedigheid. We raken er steeds meer van overtuigd dat onze jonge jaren de zaligste tijd van het leven zijn. Maar het zal wel niet. We romantiseren. Als er ooit een toestand van gelukzaligheid was, zouden we dat vóór het begin van ons leven moeten zoeken, niet erna. Nirwana is een grote illusie. Er is opnieuw iets gevonden (net als het paradijs en de hemel), waarmee we onszelf bedriegen. We durven de gruwelijke realiteit van ons leven en onze dood niet onder ogen te zien. Zijn we geboren lafaards?

Daarom gaan we geloven. En we geloven niet alleen in religieuze waarheden. We geloven zelfs dat er niets na de dood is, we geloven zelfs in niets. We zijn ervan overtuigd. Met die vaststaande geloofsopvattingen en persoonlijke overtuigingen blokkeren we elke toegang tot geestelijk leven. We leveren ons uit aan domheid van het alles-willen-weten, aan de duivel.

Ik heb op cruciale ogenblikken altijd verkeerd gegokt, en daarom ben ik maatschappelijk mislukt. In zekere zin ben ik daardoor echter tevens een uitverkoren mens, omdat mijn falen de onontbeerlijke voorwaarde heeft gevormd voor ontwikkeling van geestelijk leven. Het houdt me levend. Als ik om me heen kijk, zie ik veelal zombies; mensen die eerder technisch onvolmaakte robots zouden kunnen worden genoemd. Trouwens, over arrogantie kun je bij mij veel leren.

Mediteren is en superieure vorm van tijdpassering

In het eerste geschrift van Shakyamuni Boeddha de 'Dhammapada' staat dat de mens slechts aan begeerte en woede ten prooi valt, omdat hij de dingen niet ziet zoals ze zijn. Dat ik nog woede (en begeerte) kan voelen, bewijst dat ik een onjuiste kijk op de realiteit heb, dat ik onzin uitkraam, dat ik er niets van weet of begrijp. Ik ben er dus niet zo best aan toe.

Ik heb mijn verlangen naar verlossing of verlichting verloren. Ik veracht het zelfs. Er zijn andere veel belangrijker dingen te doen. Het idee van verlichting vormt een barrière en het moet als een ziekelijke zenuwtrek, een neurose worden beschouwd. Het leven is op waanzin gebaseerd. Durf daarom volslagen idioot te zijn.

Durf nutteloos en onbruikbaar te zijn. Dit feit zou je simpelweg moeten durven aanvaarden zonder er trots op te zijn. Want als je er prat op gaat, is zelfs nutteloosheid van geen enkel nut.

(Met dank aan Cioran) ❀

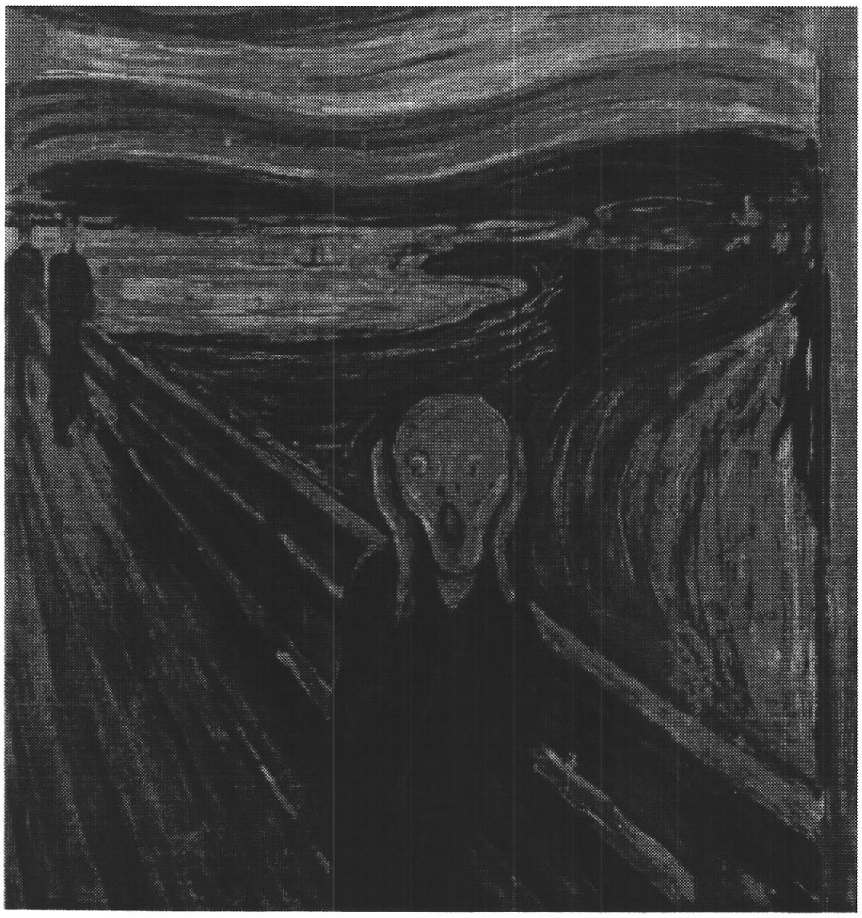

Schreeuwend kunnen uiten

Lachend mislukken

Zitten in Salt Lake City

PJOTR GENDO VAN DER REEP

Mensen die aan heimwee lijden, hebben doorgaans maar één doel: naar huis, koste wat het kost! Zo erg is het met mij niet gesteld. Maar het valt niet te ontkennen, dat ik na een sesshin altijd gevoelens van heimwee heb. Met als gevolg dat er een tijdelijke neiging ontstaat tot irrationeel gedrag. Zo kan het gebeuren dat ik iets doe wat ik me eigenlijk niet kan veroorloven. Ik koop doodleuk een vliegticket naar Salt Lake City om te kunnen deelnemen aan de maandsesshin.

Op SLC Airport voel ik me direct thuis wanneer ik die reusachtige bolbuikige "baby-boeddha" ontwaar, beter bekend als Willem S. Hij brengt me naar het zencentrum in een oude Chevrolet die aan de zijkanten is afgebiesd met stroken hoogpolig textiel in panterprint. Wanneer ik hem later bij daglicht, compleet met zonnebril, zie rondrijden in deze aftandse auto, associeer ik hem onwillekeurig met een aan lager wal geraakte "damesbeschermer". Hoe dan ook, het is en blijft een kostelijk gezicht: Willem driving his Chevy.

Door het tijdsverschil met Amsterdam ben ik de volgende morgen al vroeg wakker. Nieuwsgierig ga ik naar buiten in de nachtelijke vrieskou en verken de omgeving. Voor ik het weet wandel ik rond op de bevroren campus van de universiteit van Utah. Na een uurtje wordt de temperatuur me toch echt te bar en besluit ik mijn geluk te beproeven in de zendo. Aangezien op zondagmorgen de zitperiodes pas om negen uur beginnen, verwacht ik niemand te zullen aantreffen. Tot mijn verbazing ontwaar ik in het schemerduister van de dageraad toch het silhouet van een zittend wezen. Terwijl het langzaam lichter wordt, staar ik geobsedeerd naar die donkere vorm. Plotseling lopen de koude rillingen over mijn rug. Deze zendo blijkt traditiegetrouw verstoken te zijn van een warmtebron. En die zwarte vlek daar op het kussen herken ik onmiskenbaar als Dirk B. Dit is geen goede plek om je op te warmen. Hier wordt de werkelijkheid ervaren zoals die is, meneer. Wegwezen dus!

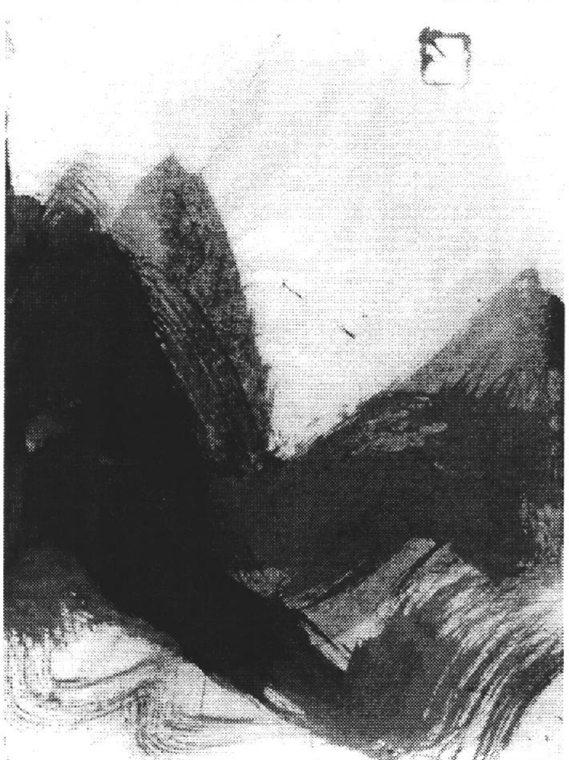

Bij een dampende kop koffie in het sanghahuis slaak ik een diepe zucht; het zal Dirk niet wezen. Dat belooft weer de nodige ergernis, maar ook hilariteit. De koffie warmt me enigszins op en maakt mijn gedachten milder. Ik ben toch wel blij dat hij er is. Er hangt altijd een sfeer van opschudding om hem heen. Ik mag dat wel. Wat mij betreft is een sesshin zonder deze vertrouwde lastpost niet compleet.

Het gedonder begint al dezelfde dag. Mijn samujob bestaat uit het schoonmaken van het zendohuis. Dirk is chiden (altaarverzorger). So what, zou je zeggen. Wel, dit zendohuis heeft meerdere altaars en alle ruimten, inclusief het toilet, zijn voorzien van bloemstukjes (ikebana à la Dirk). Hij gaat helemaal op in de kunst van het bloemschikken. Hij krijgt dan zo'n afwezige blik, waardoor hij vooralsnog niet beseft, dat het hele zendohuis onder de afgevallen bloembladjes komt te liggen. En dat gebeurt natuurlijk als ik net die hele tent heb gestofzuigd. Dat is vragen om narigheid.

Anderzijds heeft hij zich zeer goed aangepast aan de hier heersende normen. Het sissende "silence please" komt niet over zijn lippen. Daarentegen nodigt hij de hoofdmonnik uit een uitspraak te doen over de sociale rumoerigheid. Het antwoord luidt: "Laten we stil zijn. Blijf bij jezelf. Door stil te zijn help je jezelf. En bovendien help je door je voorbeeld de anderen." Dat is niet tegen dovemansoren gezegd. Wanneer Evert D. en ik even later buiten in het zonnetje zitten te babbelen, komt Dirk schuin op ons afgestevend, maakt gassho en geeft een aangepaste vermaning ten beste. Met smekende blik vraagt hij: "Pjotr, zou je mij willen helpen?"

Verder is het een vreugdevolle sesshin, waarin ik grote waardering krijg voor de koanstudie. Over koans moet je niet al te moeilijk doen. Je doet ze gewoon, mits er regelmatig gelegenheid is voor daisan of dokusan. Gemiddeld tweemaal per dag krijg je hier de kans om te falen dankzij de grootvaderlijke mildheid van Genpo Roshi en het enthousiasme van Tenkei Sensei. So what? Morgen beter! Je leert hier lachend te mislukken. En ik kan je verzekeren; dat werkt zeer bevrijdend.

Over dit zencentrum, zijn bewoners en sesshin zou ik een aardig boekje kunnen open doen, maar dat laat ik graag over aan Dirk B. Persoonlijk zou ik zeggen:

"Lees geen verhalen, maar steek het grote water over en ervaar het zelf!"

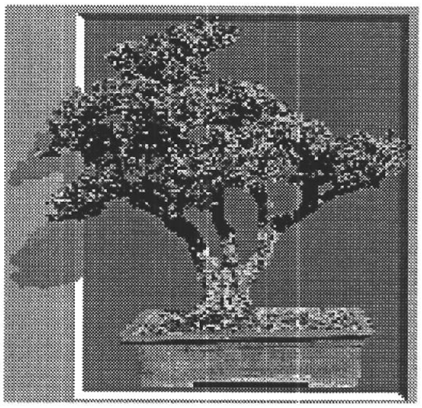

❀

Kanzeon Sangha Nederland

Secretariaat 151, 1018 RG Amsterdam; ☎020-6276493

Wekelijkse zazenbijeenkomsten

PLAATS	INLICHTINGEN	MAANDAG	DINSDAG	WOENSDAG	DONDERDAG	VRIJDAG
Amsterdam	Nico Tydeman ☎ 020-627 6493 ☎ 020-685 1983	8:00-9:00	8:00-9:00 20:00-22:00	8:00-9:00	8:00-9:00 20:00-22:00	8:00-9:00
Den Haag	Kees van de Bunt ☎ 070-350 4601	19:00-20:45 21:00-22:45		7:00-8:00 9:30-11:15 19:00-20:45 21:00-22:45		9:30-11:15
Den Bosch	Stefan Coppens ☎ 073-642 7009		20:30-22:00		20:30-22:00	
Nijmegen	Margreet Centen ☎ 024-387 7345 Jan Steehouwer ☎ 024-387 7345				19:30-21:30	
Hoorn	Dirk Beemster ☎ 0229-217855	20:00-22:00	20:00-22:00			
Enschede	Toon Fugers ☎ 074-243 4551	20:00-22:30				
Apeldoorn	Christiaan Kruijff ☎ 055-541 7251		20:30-22:00			
Rotterdam	Bert Verwijs ☎ 078-631 7606	18:30-20:00 20:15-22:15				

This Fly

This Fly
-or is it another?-
sits on the rim
of my glass
grinning

this fly
-or is it another?-
does not know
that shit is shit

this fly
-or is it another?-
breaks its head
on an open window

this fly
-or is it another?-
just buzzes
and buzzes
and buzzes

this fly
-or is it another?-
Walks on my hand
like he owns me

this fly
-or is it another?-
does not know
I wish him dead

this fly
-or is it another?-
looks into my eye
and sees me

by Hank Malinowsky

de Lotusvijver
Copernicusstraat 18
2561 XA DEN HAAG